

„ПРОМЯНА И ПРЕЛОМ В ЕЗИЦИТЕ И ЛИТЕРАТУРИТЕ”

Мария Генчева

Софийски университет „Св. Климент Охридски“, България

E-mail: mimigenchewa@gmail.com

CHANGE AND TURNING POINT IN LANGUAGES AND LITERATURES

Mariya Gencheva

Sofia University St. Kliment Ohridski, Bulgaria

На 21 октомври 2023 г. в Зала 1 на Ректората на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ се проведе националната научна конференция с международно участие „Промяна и прелом в езиците и литературите“, организирана от Редакционната колегия на сп. „Филологически форум“. Събитието започна с приветствени думи от проф. д-р Петя Осенова, заместник-декан на Факултета по славянски филологии. Приветствия към участниците отправиха и доц. д-р Добромир Григоров и доц. д-р Надежда Стоянова, главен редактор на списание „Филологически форум“, в което част от представените доклади ще бъдат публикувани. Преди началото на първата сесия думата имаха и организаторите на тазгодишното събитие – д-р Мария Русева и докторант Антон Николов. Те откриха еволюцията и революцията като двете страни на една и съща монета в преломния научен развой на езиците и литературите.

Първата научна сесия беше на тема: „(Анти)утопични и медийни образи в/на постмодерния свят“. Неин модератор беше Мария Русева. Своите проучвания представиха: Виктория Батяева (МДПУ „Богдан Хмелницки“, Украйна), чийто доклад беше озаглавен *Зміна особистості в оповіданні Любка Дереша „Миротворець“*; Olena Tiaglova (Friedrich-Schiller-Universität Jena, Germany) с доклад на име *Cultural Code of Non-human in Russian dystopias of the Late Twentieth and the Early Twenty-first Century*,

„ПРОМЯНА И ПРЕЛОВ В ЕЗИЦИТЕ И ЛИТЕРАТУРИТЕ“

разкриващ културния код на Бахтин по избраната тематиката, чиято основа лежи в културите на екокритицизма и антропоцентризма; Даниела Георгиева (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) с доклад на тема *Людмила Улицка в дигиталното пространство*, която представи личността на постмодерната руска писателка, част от новата женска проза и ярка фигура от световната литературна сцена; Руслана Маргова (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) обърна внимание върху някои чувствителни въпроси, свързани с медийната манипулация и поляризацията на обществото в доклад със заглавие *Хроники на едно предизвестено заглушаване (Как Русия затвори медии в началото на войната в Украйна)*. Последва кратка дискусия с участието на проф. д-р Ренета Божанкова, проф. д-р Иван Иванов, гл. ас. д-р Аглия Маврова, гл. ас. д-р Владимир Колев.

Втората научна сесия беше на тема: „Пространствени метаморфози: градът, храмът, стаята, текстът“. Неин модератор отново беше д-р Мария Русева. Своите проучвания представиха: Мария Ширяева (Софийски университет „Св. Климент Охридски“), която анализира как се представя Александрия от руските хронографи /онлайн/; Анна Стайкова (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) с доклад на тема *Архитектура с готически шрифт в романето „Св. Ксаверий“ от Якуб Арбес и романа „Парижката света Богородица“ от Виктор Юго*, в който тя разгърна темите за духовното падение, нуждата от памет, опасността от пренаписване на историята и убийството на сградата от книгата; Димо Георгиев (Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“) с тема *Необичайни пространства: декадентската подредба на модерната стая според „Портрет на Дориан Грей“ на Оскар Уайлд*, в която той откри декадентската литература с нейните психологически нагласи, причудливи изкуства и методи за разкодиране на нови мисли; Ирена Димова (Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас), която в доклада *Трите текста на промяната. Върху развитието на словашката литература за деца и юноши през 50-те и 60-те години на 20. век* засегна появата на нова тенденция в литературата на Словакия в указания времеви отрязък. Последва дискусия с участието на доц. д-р Добромир Григоров и гл. ас. д-р Владимир Колев.

Третата научна сесия беше на тема: „Еволюция и революция в литературата на ХХ век“. Неин модератор беше докторант Лора Хараламбиева. Своите проучвания представиха: Радея Гешева (Софийски университет „Св. Климент Охридски“), която в доклад на тема *Революцията на тялото в италианската литература на ХХ век*

противопостави „микротялото“ на човека на „макротялото“ на обществото; Лора Хараламбиева (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) обърна внимание върху някои жанрови специфики и тенденции в италианската литература през 20. век през погледа върху творчеството на Елза Моранте; Николай Тодоров (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) насочи вниманието си към поетиката на романа на Мигел Делибес и индивидуалността на автора; Атанас Добрев (Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“) в доклада *Локи, Тор, Один – скандинавската митология и ролята ѝ в литературата на Северния ноар* постави акцент върху култа към борбата и войнството, родени в суровите условия на живот на населяващите съответната територия народи. Последва дискусия с участието на гл. ас. д-р Теодора Цанкова, гл. ас. д-р Виолета Вичева и гл. ас. д-р Радея Гешева.

Последната, четвърта, литературна сесия беше на тема: „Литература и събитийност: промяна и подмяна“. Неин модератор беше докторантът Антон Николов. Своите проучвания представиха: Силвия Николова (Софийски университет „Св. Климент Охридски“), която в доклада *„Да му е драго на човека да полудее“, или ars amatoria в романа „Бездна“ на Кирил Христов* откри фигурите на любовта в романа на Кирил Христов и разпозна тематични акценти в творбата, свързани с творчеството на Овидий, ключова фигура за въвеждането на любовните чувства и изкуството на преструвката; Рени Стоева (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) в доклада *Есхатологични проекции в стихосбирката „Пролетен вятър“ на Никола Фурнаджиев* коментира нееднозначното метафизично битуване на личността, неподредената ѝ психика и апокалиптичното светоусещане на света, в който тя живее; Петя Атанасова (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) в текста *Авторовите поправки на нивото на лексиката и стиховете в стихотворенията от „Пролетен вятър“* засегна нормализирането и проблематизирането на Аз-а в същата стихосбирка на българския поет; Доротеа Кръстанова (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) разгледа премахването на събитието като опора на действието в разказите на Светослав Минков от 30-те години; Йорданка Савова (Университет в Кеймбридж, Великобритания) в доклада *Държавна пропаганда по време на кампанията по преименуване на българските мюсюлмани в България (1970-1974 г.)* се насочи към историческия контекст на времето, като стъпи на широк материал по темата. Последва дискусия с участието на проф. д-р Иван Иванов, доц. д-р Надежда Стоянова и д-р Мария Русева.

„ПРОМЯНА И ПРЕЛОВ В ЕЗИЦИТЕ И ЛИТЕРАТУРИТЕ“

Последна за форума беше езиковедската тематична научна сесия: „Езикови трансформации“. Неин модератор беше ас. Георги Георгиев. Своите проучвания представиха: Георги Георгиев (Софийски университет „Св. Климент Охридски“), който в доклада *The Centre Need Not Hold. A Load Model of Case* изложи част от проучванията си върху общ модел на представяне на падежите, валиден за множество световни езици; Мартин Маринков („Ото Фридрих“ Университет в Бамберг, Германия) представи изследването *Реализации на „л“ в българския език. Експериментално изследване от славянска гледна точка*; Диана Андрова (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) в доклада *Показателни местоимения: близост, далечност и още нещо* представи специфики на употребата на съответните местоимения според степента им на отдалеченост от съответен предмет; Патрик Михайлов (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) изтъкна важността на неопределителните и отрицателните местоимения за изразяването на прагматична оценка от страна на говорещия. Последва дискусия с участието на гл. ас. д-р Ласка Ласкова, гл. ас. д-р Мартин Стефанов, след което конференцията беше закрыта.

За всички участници на форума бяха предвидени като подаръци книги от изд. „Критика и хуманизъм“ и изд. „Стигмати“, любезно предоставени от г-жа Антоанета Колева от изд. „Критика и хуманизъм“. Научната конференция „Промяна и прелом в езиците и литературите“ е иницирирана от редакционната колегия на списание „Филологически форум“ в изпълнение на договор за научни изследвания № 80-10-29/20.04.2023 на тема „Млади учени: изследователски опити. Сп. „Филологически форум“, библиотеки „Международен филологически форум“, „Exregion“. Всички прочетени доклади ще бъдат предложени за публикуване на страниците на сп. „Филологически форум“.